

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шкідл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бель-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.
Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Пані! Не боїтеся, що Ваші дорогоцінності

футра, суконки, постіль і пр. заберуть влом-
ники в часі Вашого побуту на селі? Це
може дуже легко статися, тому обезпечіть
своє мешкання від крадіжки із вломом у
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Звичайні і також премійні вкладки ощадності,
складані місячно від 5 до 100 зод., на котрі ви-
льосовується щорічно премії по 25 до 300 зод.
приймає також пополудні
від год. 3. до год. 6 1/2.

Центральний Кооперативний Банк
у ЛЬВОВІ, РИНОК, ч. 10.
(власна камениця при вул. 3. Мая ч. 15)

СЛОВА І ДІЛА.

Дуже важним в подальшій рідшій чинни-
ком в боротьбі є дуже часто не фактичне відно-
шення сил, але моральний настрій, завзяття і ві-
ра в перемогу. Як в оружній боротьбі завданням
стратегії є віднайти слабші, незабезпечені місця
противника і, ударивши в них цілою силою, здо-
лати його, — так у мирному суперництві ходять
про те, щоб приспати чуйність свого против-
ника, відвернути його увагу від дійсності та
грозячої йому небезпеки і таким чином зробити
його податливішим для власних експериментів
і цілей. Ослаблюючи свого суперника морально,
старіється противник сам задержати, а то й
збільшити свою боездатність.

Від кількох тижнів розпочала частина поль-
ської преси т. зв. „мирний наступ“ в напрямі
польсько-українського зближення, не подаючи
жодних фразеологічних нічого конкретного.
В тому самому часі друга частина польської преси
остерігає польську суспільність перед т. зв.
моральною демобілізацією, заявляючи виразно,
що „моральне роззброєння було б рівнозначне з
безборонністю“). А одночасно факти життя до-
казують наочно, що у відносинах поляків до
українців нічого не змінилося і нема найменших
знаків на якунебудь зміну на краще.

Не тільки не заноситься на те, щоб привер-
нено нам українські школи, але польонізація по-
ступає консеквентно далі, українських учителів
звільняється зі служби, або пенсіонується і не
допускається їх навіть до приватної служби, а
перед українськими учнями замикається двері
до школи для дальшого виховання.

На нашу кооперацію кладеться важку руку,
а на Волині адміністрація просто її розв'язує.
Адміністраційна влада всупереч рішення найви-
шого адміністраційного трибуналу карами ста-
овіється присилувати наше духовенство до поль-
ського урядовання.

Цензурні відносини того роду, що конфіску-
ється вже не тільки дослівні переклади з поль-
ської преси, але й передруки несконфіскованих
в українських часописах статей, ба, навіть зне-
сені конфісковати“).

Бувші і теперішні українські посли томлять-
ся по тюрмах, де перебувають крім них сотки
українських в'язнів, засуджених або тих, що не
можуть ділатися судових розправ. Нові ареш-
тування, відомі подвиги всяких „Стшельцув“
і т. п. організацій не переводяться.

Словом нічого не вказує на якунебудь зміну
у відношенні поляків до українців. Навпаки —
аналіз такого виняткового стану річей відно-
сини загострюються і пропасть між обома наро-
дами поглиблюється.

II.

В нашому органі з 9. червня ц. р. повідомили
ми українське громадянство, що тернопільське
староство відмовило дозволу на відкриття діто-
чих садків „Рідної Школи“ в громадах: Баворів,
Бушнів, Борки Великі і Ходачків Великий, а на
висесений тернопільським повітовим Кругом
„Рідної Школи“ рекурс тернопільське воевідство
рескриптом з дня 16. травня 1931 р. затвердило
заборону староства. В мотивах подало воевід-
ство, що цей замір тернопільського Круга „Р.
Школи“ порушує його статут, бо „простягає ді-
яльність“ поза границі міста Тернополя, а крім

того „порушує компетенцію інших рівнорядних
Кругів“.

Повищі мотиви не річового, але чисто фор-
мального характеру не мають ніякої стійності і
є доказом, що дотичний референт тернопіль-
ського воевідського уряду не є обізнаний з по-
становами статуту „Рідної Школи“, бо: 1) § 18.
статуту „Рідної Школи“ постановляє:

„Один Кругок може обіймати більше
громад, приділених Головною Управою або
органом нею уповажненим“.

2) § 43. статуту „Рідної Школи“ у кінцевому
відступі постановляє:

„Нагляд над діяльністю Кругів певної
області доручує Головна Управа Повітовому
Союзові Кругів або одному з Кругів як
своєму відпоручникові“.

По засягненні нами інформаціями Головна
Управа „Рідної Школи“ приділила всі громади
тернопільського повіту повітовому Кругові „Р.
Ш.“ в Тернополі та поручила йому нагляд над ді-
яльністю всіх місцевих Кругів „Р. Ш.“ на обла-
сті тернопільського повіту. З огляду на те, мо-
тиви воевідського рескрипту, очевидно, нестійні,
а вслід за тим і сам рескрипт не має законного
узагальнення.

Після румунських виборів.

Українці матимуть тільки одного посла й одного сенатора.

Вибори до парламенту й сенату в Румунії,
при яких, як і можна було надіятися, діялися
великі зловживання в користь правительствен-
ної лісти, покінчилися небувало високою пере-
могою уряду. Ліста правительствених груп,
стягнувши на себе 47.84 проц. усіх голосів при
виборах до парламенту, дістала на основі вибор-
чої ординації, яка ставить в упривілеєне стано-
вище всі більші групи, аж 299 мандатів (на всіх
387). При виборах до сенату перемога уряду ще
більша, так, що він в обох палатах має величез-
ну перевагу і не потребує звертати просто нія-
кої уваги на опозицію.

Щодо українських заступників, то їх буде
тепер всього двоє: один (д-р В. Залозецький) в
парламенті й один (д-р Денис Маер-Михаль-
ський) у сенаті. Кандидатура ред. Юрія Серби-

нюка, що стояв у сторожинецькому повіті на тре-
тьому місці, перепала, бо там вийшов лиш один
кандидат з правительственої лісти. Таким ро-
бом пакт Української Нац. Партії з урядом, на
основі якого українці мали задержати дотепе-
рішній стан посідання (2 послів і 1 сенатора),
покінчився для У. Н. Партії невдачею. Українці
не тільки нічого не зискали, а ще й стратили о-
дин мандат, здобутий свого часу при доповня-
ючих виборах.

Отся програма У. Н. Партії довела до того,
що деякі українські громадяни творять тепер на
малій Буковині другу, ніби опозиційну до уряду
національну партію. Що з цього невдоволення
в українських кругах ще вийде, покищо годі пе-
редбачити.

НА ЧИСТІ ВОДИ.

Реферат інж. М. Творидла про господарське положення „Просвіти“, виголошений на Загальних
Зборах Т-ва дня 4. червня 1931 р.

IV. Господарка у маєтках „Просвіти“ Миловання, Угерці Винавські, Грабовець і справа закупки
книжок у накладні Оренштайна.

Та перейдім окремо важніші заміти щодо
господарки „Просвіти“. Зачнім від Миловання.
На землях Сх. Галичини є два людські універси-
тети. У Дорніфельді коло Львова — німецький і
в Милованні — український. Знаю оба. Наш май-
же не уступає сьогодні по ґрунтовній відбудові
німецькому, але удержання університету в Дорні-
фельді коштує місячно з року на рік великі гро-
ші. А Миловання? „Просвіта“ витратившись, не
має сил, щоб догнати і тому лишила школу
виключно на доходи з господарства, зложеного
з 235 моргів ґрунту (докладно 137 гектарів) без
сіножатей, у більшості кепського, у великому
відсотку пасовищного, з виногами меліорації.
Це переважно одинока в Європі поза Данією шко-

ла, що не має допомоги, а щойно в останніх ро-
ках дістала її від Міністерства Рішництва на у-
держання учителів. І дивне. Ніколи майже не пи-
сали в нас про те, чи добра ця школа, навіть не
інтересувалися ніхто, чи вона взагалі є і чим живе.
Мало хто був цікавий побачити її та її учеників,
прослідити методи навчання, а про допомогу
для неї то й мови нема. Зате милованська стайня
стала знаною куди більше ніж школа, стала істо-
ричною, бо критики уважали за свій обов'язок
підняти крик, що будова цієї стайні за дорого,
хоч ніхто з них не бачив ні тієї стайні, ні кошто-
рису. А вже до обмерзання можна було слухати
від тих, що може ніякої господарської школи
не видали, всім поученням, як не повинна „Про-

*) „Hustrowany Kurjer Codzienny“ з 18. IV. 1931 р.

**) Як відомо — конфіскація українського націо-
нального гимну „Ще не вмерла України“ в календарі
„Золотий Козос“ знесено, а офіція той гимн конфіско-
вано в Тернополі.

IV. Торговельні Курси О. Скрентовича в Станиславові, які мають стати завязком Торговельної Школи.

Далі йдуть фахові доповнюючі школи, а саме по 2 школи (мужеська і жіноча) ім. Гринченка УПТ у Львові та Перемишлі, 2 мужеські в Тернополі і Станиславові. Ці школи ведуть науку для терміновиків через 3 роки в пополунавних годинах, а їх завданням є уліковати молоді, що пра-

цює в ремеслі, промислі або торгівлі теоретичне і практичне знання, потрібне при виконуванні їх знання. Учуть в них загально-образуючих і фахових предметів. Покінчення школи і зложення кінцевого іспиту дає патент на челядника, а по відбутті дальшої практики — майстра. Отже є рівнозначні з покінченням державних фахових шкіл.

Д. К.

Величава українська маніфестація в Тернополі.

Тисячі учасників у поході, 10 дутих оркестр і 530 кіннотчиків у бандерії.

З ІСТОРІЇ ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ“ В ТЕРНОПОЛІ.

В неділю, дня 7. червня ц. р. святкувала Тернопільщина п'ятдесятьп'ятиліття існування філії „Просвіти“ в Тернополі, що повстала як перша філія „Просвіти“ на провінції в Галичині ще в 1876 р. заходом тодішнього професора учительської семінарії пок. Олександра Барвінського, який для просвітньої організації на Поділлі пожив великі заслуги. Довгий час діяльність тернопільської філії обіймала не тільки тернопільський повіт, але й усі сусідні польські повіти аж по Копичинеччину включно і кляла основи під вироблення української національної свідомості нашого населення на Поділлі. Попри основника і довголітнього просвітнянського діяча пок. Ол. Барвінського заслужилися для розвитку філії у передвоєнних часах пок. д-р Володимир Лучаківський, адвокат і бурмістр Тернополя, пок. адвокат д-р Іван Лопшів, довголітній діяльний голова філії, пок. о. Евстахій Цурковський, парох у Настасові, як один з перших організаторів читальні, пок. о. Ізидор Глинський, парох у Буцнів, що дарував значну кількість книжок для бібліотеки філії, о. канонік Володимир Громиницький, парох у Тернополі, що довгий час працював у відділі філії, а безпосередньо перед світовою війною адвокат д-р Ізидор Голубович як голова і проф. Іван Боднар як секретар відділу філії, що був одним з найдовших членів відділу філії (від 1906 до 1922 р. включно). Захолами д-ра Голубовича і проф. Боднара закуплено у 1912 р. камениця при вулиці Мікшевича ч. 11. в Тернополі з рядом інших будинків і великою площею, що стало підставою теперішнього матеріального укріплення товариства. Від 1924 р. на чолі філії „Просвіти“ стоїть досі проф. Ізидор Бриквич, що далі невпинно довав про розвиток філії. Нині є вона одною з перших у краю. Після останнього звіту за 1930 рік з кінцем року 1930 гуртувала вона 1018 членів матірнього товариства, найвище число з усіх філій у краю. Число читальні об'єднаних у філії в тернопільському повіті вносить 90 на всіх 85 громад Тернопільщини, бо деякі громади мають по дві читальні, а Купчинці навіть 3. Філія має значну, як на наші відносини, бібліотеку для ужитку членів і читальні, що числить 3217 скалярських томів, а около 1600 досі ще нескаталогованих. Число усіх членів по читальних філії „Просвіти“ в тернопільському повіті вносить 8003. Число книжок у читальних бібліотеках вносить 13.016, число аматорських читальняних гуртків 74, число читальняних хорів 11, читальняних оркестр 14. У 1930 році до вересня ц. р. (звініше була паціфікація) в 70-ти читальнях було 286 театральних аматорських вистав. У тернопільському повіті 32 читальні мають свої власні домівки, деякі з них навіть величаві, 4 читальні мають домівки на церковних площах, 11 читальні будув в ц. р. свої домівки, 11 читальні закупило вже площі під будову власних домівок і має їх будувати в найближчому часі, а 14 читальні збирає фонди на купно площі під будову дому. Тільки в кількох громадах, де нема навіть кільканадцять наших родин, нема читальні „Просвіти“, бо не чисто польські села, як у Почапівці, Платичі і в Чернівці Мазовецькім. Москвофільства в повіті нема навіть найменшого сліду, а наше національно освіджене село дає відмір польонізаційному походу.

ДАВИ НАРОДУ ПЛИВУТЬ ДО МІСТА.

В неділю 7. ц. м. від ранніх годин йдуть і їдуть до міста маси народу. Села йдуть організовані в табличними відносної читальні на перелі. Староство дало виправді дозвіл на свято і похід, але державна поліція в багатьох місцях робила перепони, заперечуючи тих, що йшли на свято. Від читальників з Драганівки постерункові відібрали недалеко Буднова табличку з написом читальні „Просвіти“ в Драганівці, а в самім Тернополі від тернопільської читальні прапор, дозволений староством. Постерункові з Ігровиці списували всіх, хто йшов до Тернополя на свято. В Ходачківці Малім поліція ходила навіть по хатах і підстрашувала людей від того, щоб йшли до Тернополя, бо буде члє. Так було майже всюди. Навіть у Тернополі поліція на торговниці, де

була збірка бандерії, стягала з колей тих кіннотчиків, що мали на собі ленти і ті ленти з них відирала. Перед відом до міста поліція робила навіть ревізії на фірах, якими їхали селяни на свято. Члєни Стшельца виступили чинно проти учасників походу і місцями по селах нападали на похід, але дістали від учасників доброго промудрання. На свято прибули члєни читальні навіть з таких громад, де наших є небагато, як в Конопківці, Білосірки, Застінки і Драганівки. Зорганізовані походи в Тернопільщині були в 63 громадах з окремими написами на табличках, що їх несено на переді походу. Приїхало 40 селян і селянок з двох далеких сіл (около 9 миль) зі Зеленої і Паївки в Грималівці, що принарково довідалися про свято, бо читальні у чужих повітах не прощено і не повідомляно.

СКОНСИГНУВАННЯ ПОЛІЦІЇ. ВІЙСЬКОВЕ ПОГОТІВЛЯ.

У великому числі сконсигновано в Тернополі державну поліцію, яку приміщено на подвір'ю реальної гімназії при вул. Коперника, напроти площі українського Сокола, де мало відбутися свято. Поліція стояла там весь час під повною зброєю. Загальну команду над поліцією мав підкомісар Кудеревич, що був до кінця свята. Заряжено навіть військове поготівля. Між учасниками свята увихалася весь час тьма тайних агентів. Спокою, поваги і порядку ніде не порушено і поліція не мала зовсім притоки до чинного виступу.

АРХІЕРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА.

На двинтарі, при так званій Монастирській Церкві на Микулинецькій вулиці розпочалася в годині під до десятої архієрейська Служба Божя, котру в отвертії каплиці відправляв Преосвященний Никита Будка, колишній учень тернопільської гімназії, в асисті численного духовенства. Тисячі учасників стояло на двинтарі мимо зливного дощу, що падав більше, як годину. Співав церковний хор з Тернополя.

ПОХІД.

По скінченні богослуження головний впорядчик походу п. Василь Бачинський, при допомозі своїх заступників п. Осипа Гринкевича і п. члєна Лєня та ординерів впорядкував похід. Падав весь час дощ, але злива вже перестала. На чолі походу поставлено чету кіннотчиків під командою п. Майки, господаря з Гаїв Великих. Відтак йшла перша оркестра. У перших рядах походу йшли члєни філіального відділу з головою проф. Бриквичем, делегат головного відділу „Просвіти“ інж. Микола Тюриндо і оба тернопільські носли д-р Степан Барая та д-р Дмитро Ладика, колишній український державний секретар п. Олександр Пісєцький і делегати філії „Просвіти“. Похід йшов вулицями Острожського, Руської, Мікшевича, Качали, Сокола і Коперника на майдан Сокола. У певних відступах йшли духові оркестри разом 10 (Теребовля, Гаї Великі і Бірки Великі (злучені), Тернопіль (Мішанське Брацтво), Березовиця Велика (злучені), „Сокола“ і читальні). Заруде, Настасів, Ладичин Купчинці, Денисів і Буцнів), граючи марші і українські пісні до маршу. Зорганізовано чвірками йшло в похід після точного обчислення 8.000 не зважаючи на дощ і болото. Хідниками йшло щонайменше 4.000, бо з причини дощу і болота не всі станули в чвірки. Замикало похід понад 500 кіннотчиків на гарних рослих конях під командою п. Степана Волинця, господаря з Бірок Великих, що робив вражіння справдішнього старого козаря. При вул. Мікшевича станув у надгодішньому місці начальник відділу безпеченства тернопільського уряду воєвідського з гуртом офіцерів і поліційних комісарів, п. Жиборський, що весь час пильно слідили похід. Робив цей похід незвичайно імпульсуюче вражіння, навіть на поляків і живів, що після війни такого походу і такої величавої національної маніфестації ще не бачили.

АКАДЕМІЯ.

По устанвленні членів походу, що тривав безперервний п'ять чвертин години, на великій площі „Сокола“ розпочалася академія. Було там що-

МИЛО
ELIDA
Favorit

Чисте, лагідне,
знаменито
перфумоване

найменше 10.000 учасників. Площа була битком набита, а решта мусіла відійти вперед воріт задля браку місця. На кінці площі устанвлено велику естраду для об'єднаних хорів і оркестр. Перед нею зайняли місця чоловічі громади, між ними єпископ Будка, Академію розпочали оркестри з Гаїв Великих і Бірок Великих (злучені) під управою п. Василя Жмиди з Гаїв Великих, а опісля оркестра з Теребовлі, найліпша на Поділлі, під управою п. Івана Козака. Вони відіграли ряд музичних творів, зазначених у програмі. З черги виголосив гарну святочну промову, присвячену ювілейній філії „Просвіти“, проф. Іван Галушницький, що змістом і виголошенням зробила помітне вражіння. Дальше співав об'єднаний мішаний хор у числі понад 200 членів, зложений з хорів з різних читальні повіту (Гаї Великі, Березовиця Велика, Острів, Пропова, Довжанка, Ігровиця, Буцнів, Шляхтинці, Ходачків Малі і Тернопіль — церковний) під управою о. Михайла Осадни з Ходачкова Малого В. Безжорна, якого „Народним лираром“. Дальше йшла деклямація п. Михайла Волинця, молодого господаря з Бірок Великих — „Каменярі“ Івана Франка, що виголошена незвичайно сильним голосом і з повним зрозумінням зробила на присутніх велике вражіння. Вкінці слідували співи об'єднаного хору — Леонтовича „Народні пісні“, — Штольце „Альпійський ріс“ — увертура духової оркестри „Сокола“ і читальні „Просвіти“ з Березовиці Великої, а на кінеш Меліньського „Шуміли верби“ і Колесси „Гайліки“ під управою п. Михайла Анткова, господаря з Острова і о. Михайла Осадни.

ПРИВІТИ.

Перший привітав довгою промовою від головного відділу „Просвіти“ його делегат інж. Микола Тюриндо, опісля також довгою промовою п. Блянка Баранова від філії „Просвіти“ імени Маркіяна Шашкевича на львівський повіт. Врешті витали свято делегати сусідніх філій „Просвіти“ відповідними промовами, а то д-р Арсен Тригубчак від філії в Скалаті, п. Олександр Пісєцький від філії в Грималові, п. Федь Когут від філії у Збаржі, д-р Стефанішин від філії у Зборові і д-р Антій Заплітний від філії в Теребовлі. На конеш д-р Микола Меленішин відчитав спис привітів, що наспіли на свято від філій „Просвіти“ в краю, а саме: Богородчани, Бібрка, Броди, Бучач, Дрогобич, Калущ, Львів-місто, Рава Руська, Рогатин, Сколе і Сологівна, від т-ва „Сільський Господар у Львові, від о. П'ятона Карпінського, пароха з Острівчика коло Теребовлі, від президента окружного суду в Коломиї, д-ра Станислава Дроздовського і від місцевих українських установ. Свято закінчилося в 3-й годині відсипіванням національного гимну, якого слова неслися далеко з грудей десяти тисяч учасників. На пасті, в часі академії не падав дощ. Ціле свято зробило на всіх учасників величезне вражіння і всіх піднесло на душі.

СПІЛЬНА ТРАПЕЗА В БЕСІДІ.

Після скінчення академії, відбувся в кімнатах Української Бєсіді скромний спільний обід, в якому вель участь гурт місцевого громадянства, єпископ Будка та делегати філій; усіх учасників було около 70. Виголошено там знаку промов, між якими замітною була довша промова Преосвященного Будки про потребу поширення діяльності читальні „Просвіти“ по селах і на спортову діянку, щоб в цей спосіб пригортати молодь до нашого громадянського життя і виховати її на свідомих і карних членів української нації.

С. В.

Не забувайте про тих, що в боротьбі за кращу долю Народу стали інвалідами. Жертуйте в хосен українських інвалідів!

3 життя українського пласту на еміграції.

Українська молодь, яка опинилася на еміграції, в самого початку свого перебування на чужині почала організуватися у пласті й тим продовжувати діяльність, розпочату ще на Україні (чи то в Києві, Кам'янці, Відні, Цюриху, чи то у Львові).

Першою українською організацією на еміграції була Українська Скавтова Організація (УСОП) в Празі, заснована в 1920 р., а трохи згодом повстали пластові організації у таборах інтернаціоналістів (Лангхут, Валовіце, Калім) і в інших осередках еміграції (Тарнів).

Тому, що в Чехословаччині найбільше зкупилося української молоді для студій на високих і середніх школах, в осередках української еміграції (Прага, Подебрави та Ржевніце) пласті найкраще розвивалися. Засновано навіть Українську Пластову Команду в ЧСР для керування еміграційним пластом у Чехословаччині та для зв'язку з Верховною Пластовою Командою у Львові, якій підлягав український пласті на еміграції. Та, на жаль, цей зв'язок урвався. Як ще перед десятима роками (1920) ліквідовано український пласті більшовицькою владою на землях нею землях, так у м. р. розв'язано пласті на українських землях у Польщі.

Українські пластуни та пластунки за межа-

ми своєї батьківщини, які до ліквідації польською владою українського пласту не творили окремої організації, рішучі тепер створити всеукраїнську пластову організацію. На своєму емігрантському пластовому з'їзді в Празі, на якому були умандатовані представники українських пластових частин з Праги, Ржевніці, Данцігу та ін., постановили утворити статутарне товариство — Союз Українських Пластунів Емігрантів, вибрали тимчасову Команду С. У. П. Е. якій доручено представити на затвердження Крайовому Урядові в Празі проект статуту, налагодити зв'язок з усіма пластовими організаціями на еміграції та скликати установчий з'їзд С. У. П. Е. Все це підготувати працю тимчасова команда виконала (статут С. У. П. Е. Крайовим Урядом затверджено) і тепер на 7. червня 1931 скликає до Праги з'їзд, який має розпочати нову сторінку життя українського пласту на еміграції.

Треба сподіватися, що вибрана на цьому з'їзді команда С. У. П. Е. зі щирим запалом буде виконувати свої завдання, досягне прийняття українського емігрантського пласту до Міжнародного Бюро в Лондоні, а під її проводом українські пластуни на еміграції і надалі розвиватимуть свою діяльність, зберігаючи славі традиції українського пласту.

С. В.

За океаном.

Український тиждень у Нью Йорку.

В першій половині травня ц. р. ньюйорські англо-саксонські часописи принесли таку звістку: „Український тиждень, перший з цілої низки програм, приготуваних недавно організованим товариством „Про Америка“, яке складається із жінок чужого походження, розпочнеться 14. п. м. в Гренд Сентрал Пелес. Тиждень почнеться гостинним прийняттям для п-ї Марії Скубової, передсідательки української секції. Музичну частину програми виконає Українська Симфонічна Орхестра під управою п. Михайла Гайворонського. Танки відбудуться заходами танцюристів школи Авраменка“. У зв'язку з цим новинкою слід зазначити, що минулої неділі газета „Нью Йорк Геральд-Трибюн“ помістила обемисту статтю про українське мистецтво, а головні про українські вишивки, і при цій нагоді подала просторі інформації про Українську Жіночу Громаду в Нью Йорку та про п-ню Скубову, завдяки котрій оцей тиждень улагоджено на виставі в Гренд Сентрал Пелес.

Вечір українців у Сиракуз для американців.

Завдяки довгій праці українського католицького пароха о. Е. Сидоряка і його родини відбулася 18. квітня ц. р. в Українській Галі при Вест Феет Ст. українська вечора для сотні англійських громадян, суддів, професорів, учителів і студентів університету. Гості прибули під проводом Мр. Говела з коломбійського університету, котрий займається улагодженням т. зв. „Ріконсіліейшен трип“, себто зібрань для пізнання характеру чужинських груп у Заучених Державах. Гості дістали дружовану програму вечора із списком страв і з проектованими розривками. Свято розпочав о. Сидоряк благословенням п'яски. Описі в часі вечери йшли точки: дует на скрипці (молодий Володимир Сидоряк) і на фортеп'яні (п-на Ольга Сидоряківна); українські народні пісні (відіграв кружок мандоліністів). Привіт гостям сказав адвокат Іван Писнак як товстемастер. Відтак відспівав церковний хор під проводом учителя Климка церковні і народні пісні. П-на Юлія Дроздяк представила штуку писання і крашення писанок при поясненні п-ни Ольги Климко. Танцюристи із школи Авраменка просто полонили публіку своїми танками: „гречаники“, „запорожський герц“, „козачок подільський“, „коломийка“, „Гречаники“ відтанцювала 4-літня дівчинка, а на закінчення відтанцював „гуцулик“ Степан Сидоряк. Для досягнення цілкового успіху вечора треба ще було промовити до зібраних. Цю роль сповнив удачно д-р С. Демидчук з Нью Йорку, впровадивши зручно гостей в історію української культури від передхристиянських часів, а скінчивши на зазні, щоб американці зорганізували комітет для оборони українського народу перед переслідуваннями. Апель трапив до серць слухачів, бо розпочалися запіти і дискусія (очевидно в англійській мові), що затягнулася до пізньої ночі. Гості дістали писанки, мистецькі лєтучки (програма балету Авраменка по англійськи, з поясненнями його підкладу), а для університетської бібліотеки передав гром. Демидчук книжку „Україна“ д-ра Рудницького, дальше місячник „Юкреїн“, виданий в 1918 році, „Юкрейнієн Рімо“ і „Несторієн“. Вечір у Сиракуз треба вважати за важкий крок на шляху до освідомлення американської орієнтованої публіки про Україну і її мистецтво.

Шкільна орхестра в Шикаго під проводом українця добула першество.

Дня 15. квітня ц. р. відбувся остаточний вибір побідної шкільної орхестри, яка має заступати місце Шикаго підчас контесту в червні. До остаточної компетенції допущено сім орхестр і вони грали перед провірочною комісією. Вибір комісії впав одногласно на шкільну орхестру з Геррісон Гай Скул, якої капелъником та інструктором є наш відомий музик, капітан Іван Барабаш. Ця шкільна орхестра є музичним чемпіоном міста Шикаго на 1931 рік. Про успіх орхестри і призначення для її провідника помістили статейки всі шикаговські часописи.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПРИСУД У РОЗПРАВІ ЗА ПІДПАЛ.

Дня 10. червня вечором застав присуд у процесі молодих українців зі Збарашини, яким закидали державну зраду наслідком приналежності до УВО та за підпали. На основі ухвали присяжних суддів, які потвердили поставлені питання в справі всіх обвинувачених, застав такий присуд: Василь Процишин (§ 58, дальша участь і підпал) 8 літ тюрми, Богдан Гевко (те саме) 4 роки, Ярослав Романишин півтора року, Лука Гелешук півтора року, Марія Гевко 1 рік тюрми.

ПІД ЗАКИДОМ ШПІОНАЖІ.

ПАТ повідомляє: В Тернополі дня 9. червня перед окружним судом відбулася розправа проти Кар. Шиманського (псевд. Сокіл) за шпідонажу. Шиманського засудили на 3 роки тюрми із зарахуванням слідчої в'язниці, а після відсидження кари на видалення з Польщі.

„ЗА ЗАБУРЕННЯ ПУБЛ. СПОКОЮ“.

ПАТ повідомляє з Тернополя: Постерунок поліції в Таврові (пов. Бережани) виготовив у часі від 27. березня до 2. червня ц. р. чотири карні донесення за забурення публ. спокою та ставлення спротиву на гр.-кат. пароха в Таврові о. Теодора Петрицького. Від себе додає згадана агенція, що о. Петрицький свого часу був уже засуджений за § 153 і 112 на 3 місяці в'язниці з відложенням кари на 5 літ.

В ЧОМУ ОБВИНУВАЧУЮТЬ Б. БЕРЕСТЕЙСЬКИХ ВІЗНІВ?

Слідчі акти в берестейській справі слідчий суддя Демант відіслав прокуратурі окружного суду в Варшаві. Дня 10. червня пос. Вітос переглядав акти слідства. Слідство проти бувш. берестейських в'язнів обняте під кутом планованого збройного приготування. Ініціаторами його й організаторами були нібито б. берестейські в'язні.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 9.03.00—9.03.00, канадський долар 8.92.00—8.93.50, чеська корона 0.26.25—0.26.50, австрійський шілінг 1.25.00—1.25.50, румун. лей 0.05.00—0.05.50, французький франк 0.34.50—0.35.00, швейцарський франк 1.71.75—1.72.00, фунт штерлінгів 43.25.00—43.60.00, радянський червінець 0.00—0.00, німецька марка 2.11.50—2.11.60

Золото: 20 корон 36.70.00—37.00.00, 20 франків 35.50.00—36.50.00, 20 німецьких марок 00.00.00—00.40.00, 10 російських рублів 46.50.00—47.00.00.

Срібло: Австрійська корона 0.33.00—0.33.50, 5 австрійських корон 0.00.00—0.00.00, австрійський фальорен 0.90.00—0.95.00, російський рубель 1.50.00—1.60.00, копійки на рубель 0.75.00—0.80.00.

СКАСУВАННЯ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО ТА ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

Комісія для усунування адміністрації при президії ради міністрів прийняла проект нового адм. поділу держави. Проект цей на днях предложать урядові. Що торкається Сх. Галичини, то проект касує два воєвідства: тернопільське та станиславівське, а їх агенди передає львівському воєвідству.

ПОС. БОГОМОЛОВ МАВ ВІДЧИТ В АНГЛ. ПАРЛЯМЕНТІ.

Бувш. більшовицький посол у Польщі, а тепер радник більшовицького посольства в Лондоні, Богомолів, виголосив 22. квітня у комісійній залі англ. палати громад відчит для послідейбуристів про п'ятилітку. Відчит видрукували в кілька тисяч примірників і зазначили, що він відбувся в палаті громад. Консерватисти внесли інтерпеляцію в тій справі, щоб устійнити, наскільки послі можуть користуватися будинком палати громад для відчитів.

(ПАТ додає від себе, що ця інтерпеляція ставить на денному порядку справу ведення односторонньої агітації під охороною парламенту, толерованої досі, не лише більшовицькою, а й українською.)

3 подвигів п. Опалі.

Причинок до незavidного положення нашого шкільництва.

Візитатор Львівської Кураторії п. Опала, відомий нашому громадянству з того, що цілою душею ненавидить українське слово й учителя, дав нам про себе знати такими фактами:

У Мшані, городецького повіту, є 7-кл. мішана школа, очевидно польська, хоч у селі сильно переважають українці. Перед двома місяцями поїхав п. Опала на візитацію. Тому, що його педагогічні і фахові (по фаху — кажуть — має російську середню школу і писав у геометра) відомості марненькі, він хапається дешевої роботи, бо вдаряє на всіх візитаціях майже в цілості в політично-народовий сентимент. Так було і в Мшані. Учителюка щось питає маленьку дівчинку, яка замість „ale“ каже „але“. Почувши страшний український звук, п. візитатор утїкає з класи мов бішений. На учит. конференції наказує всім українським дітям дати з польської мови недостаточний поступ, бо „з таких виростуть групи інтелігенції, яка нам приносить шкоду“. Ось так налаштує „wspróżyć“ на провінційні відпоручки Львівської Кураторії. Ми знаємо, що п. Опала має безпечні плечі, але всеж до шкільної влади маємо претенсії, щоб надзир над вихованням нашої дітвори поручала педагогам, а не побитим сліпотою шовіністам.

Другий факт (з тактичних причин промовчуємо місце й назвища, але як буде треба, то їх виявимо): Інспектор називає перед дитиною: „руска“ мова. Дитина каже: „Пане інспектор, ми не москалі — ми українці, тож наша мова українська“. Інспектор перервав візитацію, а до учителя заявив: „Już wiem, jaki tu duch panuje, dalej wizytować nie potrzebuje“. Не помогли вияснення учителя, що це не його вина, бо все населення послуговується лише назвами: „український, українці“. Ми певні, що буде нова жертва перенесення на захід, або й ліквідація школи.

Думаємо, що хіба найвища пора, аби шкільна влада не висилала більше до наших сіл таких візитаторів, як п. Опала. Пора також скінчити з тим „ruski“ і шанувати волю більшості.

3 українського життя на еміграції.

Свято Франка в Брні (ЧСР).

П'ятнадцяті роковини смерті Ів. Франка відсвяткувала тутешня колонія дня 28. травня товариськими сходинами та скромним святом. Скромне воно було тому, бо на це склалися причини різного змісту. Бувало, що на подібних академіях були й музичні продукції, котрі прикрашували цілу програму. Цим разом їх не було, хоч охочих до музики між студентами не бракло.

Свято зачав своїм рефератом проф. Калічак. Оригінальний зміст реферату скривав не одну добру думку й раду, на котрі наша суспільність привикла дивитися через окуляри з 1848 р. Тіловиховними виравами, невтомною працею виховувати нам духово молоді, а не романтичними кличами, що вічно повторюються і народньому життю не можуть дати ні сили ні гарту. Пусті фрази, банальні і змістом убогі промови нагнати в дубину, а взятися до такого діла, від котрого набиваються мозолі. Силу, розмах і тверду основу дати народній праці, бо такої вимагає сучасна доба, котра є автоматизуванням людських рук і розуму.

Декламацію „Каменярі“ виголосив студ. Косак. Вона могла принести більше хісна, якщо булаб виголошена по рефераті з малим перестанком, бо попередній реферат рішучо вимагав того, щоб учасники над ним застанонилися й розібрали.

Третьою й останньою точкою був відчит студ. Барусевича. Шкода, що він за багато був переплітаний патріотичними фразами.

Скромне це свято закінчено народними гімнами.

Дуже невідрадиним явищем у нас є те, що гутешній хор, котрий міг узяти участь у святі, а не взяв, є під впливом деяких за багато амбітних одиноків, котрі гуртовий праці тайно перешкоджають, кидаючи під ноги колоди тим, що цій праці дають почин, хосенну раду й візний свій час. Цю болячку треба вже раз вирізати, бо особисті амбіції, негодування, позаочні обмови, нешпирість, високопатріотичні кличі і плачучі з них настрої не принесуть нашому народові ніякого хісна, тільки шкоду.

К.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, Коперника 16. П. пов.

— Позір, Збаражчина і Новоселеччина і Ювильєне Свято в честь Його Експеленції Митрополита Андрея Шептицького відбудеться дня 13. червня 1931 р. у Збаражі: 1) В год. 10:30 в церкві Успення Пр. Диви Марії Служба Божа в наміренні Ювильєта. 2) В год. 15. в салі Українського Дому Святочна Академія.

— Заходом І-го жін. звена Т-ва Наукових Викладів ім. Петра Могили відбудеться від 13-го до 21-го ц. м. у доміцї Медичної Громади в Академічному Домі ярмарок вишивок при ласкавій допом. Вп. Пань М. Рудницької і Л. Кордюкової та товаришок. — Відкриття ярмарку відбудеться дня 13-го в год. 19. при ласкавій співучасті Вп. п. Вергановської Олени та Вп. п. Янова. 2229

— До ювильєного здвигу молоді. Як відомо, в неділю 14. червня 1931 р. в год. 4-й пополудні відбудеться у Львові на площі Сокола-Батька за стрийською рогачкою ювильєне свято молоді шкіль і захоронок „Рідної Школи“, в якому возимуть масову участь діти і молодь не тільки зі Львова, але й із краю. — Свято це викликало велике зацікавлення серед українського громадянства. Білети по ціні: 2 зол. за місце до сидження, 1 зол. вступ на площу, а 50 сот. для дітей і військових можна раніше набудути в книгарні „Рідної Школи“ у Львові, вул. Сикстуська ч. 20 (дім „Нар. Гостинниці“), а в день свята на площі при касі від год. 2. пополудні.

— Нові українські кооперативи. Рішенням Дирекції з дня 13. травня 1931 р. прийнято в члени РСЖК такі кооперативи: 1) „Сила“, госп.-спож. кооп. з обм. відп., Грабів (пов. Долина), 2) „Районова Молочарня“, кооп. з обм. пор., Жовква (пов. Жовква), 3) „Районова Молочарня“, кооп. з обм. пор., Журів (пов. Рогатин), 4) „Районова Молочарня“, кооп. з обм. відп., Романівка (пов. Теревовля).

— Нові подвиги вшехпольської молоді в Познані. Пишуть нам: Золота молодь знад Варти і знад Полтви порозумілися. Методи, практиковані у Львові, перейшли й у Познань. Нагінка на наших студентів у Познані з кожним днем кріпшає. Дня 4. червня ц. р. влаштувала к. Чорноморе-Познань комерс з нагоди чотирьохліття свого існування. Коло 4. год. рано, коли присутні почали розходитися, впала на сажу розюшена група корпорантів, якої частина вже від 11. год. пила в сусідній кімнаті і провокувала Чорноморців вигуками, які не надаються до повторення на цьому місці. Провідник намагався „мінейшем“ розв'язати то зібране сволочи української, але коли на сажі явилася поліція, покликана господаря комерсу, скрутився разом з товаришами, щоби сховатися за буфет, а кількох „героїв“ намагалося вискочити через отворені вікна. Треба було втягати їх за обшивку й за вуха, пісая чого ціле присутнє товариство відпровадило „бойовиків“ до комісаріату. При протоколі показалося, що організатори нападу — це знані на познанському ґрунті вшехпольські провідники студентства.

— З українського наукового життя за кордоном. Дня 12. червня ц. р. в салі берлінського університету відбудеться виклад проф. Українського Наукового Інституту в Берліні д-ра Мірчука Я. з „Філософії Масарика“.

— З хроніки вбивств. В Липівці, пов. Перемишль, найдено на дорозі трупа 28-літнього господаря Миколи Лехощького, якого хтось убив штилетом. Поліція арештувала Миколу Олійчука, бо підозрівають, що це він убив Лехощького через особисті поражуки.

— Ше жертви артилерійських гранат. У Красній (Зборівщина) робітники Микитин і Гумени

при шарварковій роботі найшли гарматні стрільна. Вони взялися розбирати ті стрільна. При вибуху загинув Микитин, а Павло Гумен тяжко ранений.

— Життя смерті на Волині. Ріка Стир рік-річно забирає чимало людських жертв. І тепер, лише почалося купання, як уже втопився хлопець і робітник. Одне щорічні жертви мало кого турбують, і нічого не робиться для того, щоб запобігти лихові.

— Летунська катастрофа. Підчас летунських вправ у Грудзьондзу впав із літаком поручник піллот Костшевський. Піллот загинув на місці, літак розбитий.

— Вистава французького мистецтва в Празі. „Умелецка Беседа“ в Празі улаштувала в своїх льокалях виставу французького мистецтва. На цій виставі можна оглядати твори малярів і різьбарів, графіків і рисівників париської Академії Мистецтв. Усіх експонатів виставлено 600, які репрезентують творчість 100 французьких мистців від 1900 року до 1931 р. На увагу заслуговує факт, що париська Академія Мистецтв прислала на виставу в Празі твори тільки тих мистців, які ще живуть. Вистава вже відкрита в „Обещнім Домі“ та в „Беседнім Домі“ на Малостранскім Наместі, а буде відкрита до кінця місяця липня. На святі відкриття вистави промовляв французький поет і критик Андре Сальмон.

— Зїзд безбожників у Москві. У Москві відбувається зїзд представників організації безбожників. Предсідник зїзду Лукашевський у промові заявив, що 1928 р. Союз Безбожників мав 200.000 членів, а тепер має 5 мільонів членів, з того 640.000 в самій Москві. На Україні є півтора мільона зорганізованих безбожників. Цей Союз Безбожників має 58 музеїв, 120 колгоспів, 81 атетичних вищих шкіл.

— Бувша цїсарева Зита у Ватикані. З Риму повідомляють, що б. австрійська цїсарева Зита приїхала до Риму і була на авлієнції у папи. Яка ціль — невідомо.

— Автомобільна катастрофа в ЧСР. На шляху Прага-Карльсбад розбився автомобіль, яким їхав адвокат д-р Гібнер з трьома дамами з Праги. Д-р Гібнер і шофер Готштайн загинули на місці, а три дами вийшли з катастрофи майже здорові.

— Затонула підводна лодка. З Лондону прийшли вісти, що англійська підводна лодка „Полейдон“ зіткнулася з торговельним кораблем і затонула. Із залогі підводної лодки урятували 31 осіб, а 18 моряків затонуло. Трупів не вдалося добути.

— Самовбивства серед фабрикантів. В Пуркерсдорфі в Австрії підрізав собі горло бритвою і помер колись багатий фабрикант лікерів Рішард Вестфрід. Причиною було те, що його фірма збанкрутувала і мала 400.000 шлінгів довгу. — В австрійськмі місті Вельсі застрілився через банкрутство власник фабрики Роберт Блюм.

3 судової салі.

ПРОЦЕС ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ В КОЛОМІЇ.

Дня 9. ц. м. в колодійськмі суді закінчився процес проти Богдана Білінського, заступника посла УСРП зі Станіславської округи, обвинуваченого в злочині державної зради § 58. Судді присяглі 7 голосами заперечили вину Білінського і підсудного звільнили.

Дописи.

ГРИМАЛІВЩИНА. (Похід на могили полягших. — Два реферати п. В. Бачинського). Дня 1. червня, в перший день Зелених Свят, відбувся у Грималові традиційний похід на місцеве кладовище для шанування пам'яті полягших, котрі там спочивають. Після Богослуження рушив в 11 год. многолюдний похід з церковними хоругвами і місцевим парохом о. сов. Проціком на чолі зпід церкви на кладовище, віддалене окодо 1 км. від міста. При сприяючій погоді явилися на свято у великій кількості селяни з доокочинних сіл. З пісню „Святий Боже“, співаючо в добрім маршовім темпі під проводом місцевого диригента п. Павлусевича, посувався похід у карних лавах завдяки упорядкуванню його д-ром Білінським. Несено більше віпнів, між якими велике вражіння робив терневай вінець з національними дентами. Грою красок відбивали ряди хористок у дуже гарних народніх строях. На кладовищі відспівано під загальним пропам'ятним хрестом, украшеним в жовто-синій прапорі, панахиду. Цю панахиду виголосив знамениту, повну ядерних думок та огненого пориву промову п. Василь Бачинський, запрошений на це свято з Тернополя. Коротка промова бувшого старшини УГА. була так уміло й переконуючо виголошена, що викликала величезне вражіння і не на одному старому поморшеному мужеському лиці витиснула сльозу споминів, а у всіх велику віру в будуче. По промові відспівав мішаний хор з повним чуттям стрідецьку пісню „Визис. брате мій“. На цвинтарі зібрано на

Знаю це від 24 літ!

Отже слухай ради старших:

Чисти обув

пастою

Erdal

з червоною жабою

фонд інвалідів Української Армії квоту 46 вол. 50 сот. Після відправлення панахиди на поодиноких стрідецьких могилах розійшлися учасники в похіднім порядку домів. Замітна річ, що вся місцева українська інтелігенція взяла враз зі своїми родинами участь у святі, і то в комплекті, що досить рідко можна у Грималові при ріжних того роду нагодах заобсерувати. — На запросини п. А. Лісєського відбув п. В. Бачинський дві поїздки на села Грималівщини, а саме до Зеленої і Паївки, де в місцевих читальнях виголосив дуже інтересні кількогадинні реферати на актуальні теми. Масова присутність селян ріжного віку і полу була йому нагородою за труд. — Загально можна сказати, що від недавнього часу і в Грималові і в околиці починає живіше йти національне життя. Є надія, що ця надзбручанська смуга вирветься з-під своєї історичної оспадости та стане свідомі округи.

Учасник.

СПОРТ

Пролом — Станіславів 4:4 (1:2).

Змагання за мистецтво Б-класи, розіграні в неділю 7. ц. м. В першій половині дещо більше з гри мала Станіславів, а другій натиснув сильно Пролом і при стані 4:1 для Станіславівів вступили вирівняти. Ворота для Пролому стрілили: Новицький 3 і Яківчак. Суддя п. Клямер.

Гакоаг II. — Пролом II 4:2. Суддя п. Серафіні.

Мистецтва в Австрії.

Розгрівки за мистецтво копаного мяча в Австрії вже покінчені (з виїмкою двох змагань). На цей рік мистецтво здобула вперше Вієнна, звана у Відні „вічним кронпринцом“, бо добижалася того мистецтва повних 37 літ. (Вієнна — найстарший спортовий клуб у Відні; клубова ц барва: жовто-синя). Після Вієни (29 пунктів) іде Адміра (27 п.), потім Рапід (26 п.), а далі Австрія (19 п.), Вакер, ВАЦ, Ніхольсон, Спорт-клуб, ФАЦ і Словак, котрий спадає знову до II. класи. Місце віденських чехів займе Бріттен-науер Атлетік Клуб (БАЦ).

Мистецтва Мадярщини.

Мистецтва копаного мяча на Мадярщині покінчилися тим, що титул мистця на цей рік здобув знову клуб Уйпешті (на 22 зм. 35 пунктів). За ним ідуть Гунгарія (давній МТК), Бочкай, Ференчварош, Нейчегі, III. Округа, Шабарія, Вашаш, Будап. 11. Кішпешт, Баштія, Печ-Баранія.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ВОЛОДИМИР ТРУШ, б. директор І. польської гімназії у Станіславові, б. талергофський вязень, помер, скошений недугою серця і нирок, 6. ц. м. у Станіславові в 62 р. життя. — Покійний, причислюючись до русофільського табору, виявляв як довголітній учитель математики й фізики в І. гімназії у Станіславові (від 1899 р.), а при кінці як II директор (рр. 1925—1930), незвичайний такт супроти підчиненого собі учительства й молоді. Був супроти всіх і завжди однако-вий: учинний, людський, товариський, тому не диво, що тішився загальною симпатією. До українців, не зважаючи на розходження, ставився завжди коректно і мав між ними багато горячих і вдячних прихильників. — В. И. П.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 4., 5., 6. VI. 1931 р.: масло десерове 3-20, експортне 3-30 зол., в дні 8., 9. і 10. VI. масло десерове 3-10, а експортне 3-20 зол.; літра молока 23—24 соти літра сметани 1-30 зол.; ко- на дань 4-60 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Івашко: **УКРАЇНЬСЬКА ЕМІГРАЦІЯ**, огляд української еміграції в Зєдинєних Дєржавєх Амєрикє. Цїна 25 сотєкїв, Львїв 1931. Наклад авторє. Стор. 40. Львївська Новочасна Друкарня.

Одєсь Топєз: **ЗЕМЛЯ І СОНЦЄ**, поезїї, Прага 1931., лїтографїя, стор. 48.

Антїн Павлюк: **ЛІРИКА**, лїтографїчне видання, Прага 1931., стор. 64.

ЖУРНАЛИ

САМОСТІЯНА ДУМКА, журнал лїтератури, науки та громадського життя, Чернівці, травєнь 1931. Число 5. Рїк I. Змїст: В. Сїмо-вич: Із поєтичної спадщини Маковєя; П. Стах-вич: Вперед; У. Кравчєнко: Вірш; Ярослав Ярий: Мєлєодїя Гамору; Хризантема Сїм зїль: Ходї-мємє спатї; Р. Стефанович: Чорногора; С. Чер-касєнко: Скептик; Осип Дуда: Повїнь; Р. Я-сенко: Нова полїтика на застарїлий взїрець; В. Душїлевич: Про психоаналїзу; Ольга Дучи-мїнська: Уляна Кравчєнко; Д-р Ост. Грїцай: З європєйського мїстєцтва; Бїблїографїя; Оле-

на Степанїв: На переходї великих подїє; А. Крезуб: „Партизани“; Ол. Бабїй: „Першї стєжї“ (С. Лєкустї); Ян Слєвїк: Русна зїзда 4 українськє гнутї пред свєтєвою вєльїєю (В. Сї-мовичє).

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протїазькогєльного і протїяко-тїного руху. Видав Т-во „Вїдроджєннє“, Львїв Гродїцьких 4. Ч. 5. за 15. травня 1931. З друкарнї Шпїлькї, Яворїв.

SLOVANSKY PREHLED Sbornik pro poznani politického zivota slovanskych statu a narodů. Nr. 5. Kveten. 1931.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Вєлїкий Мїський Театр:
Чєтвєр, 11. чєрвня, годїна 7.30 вєч.
„Бєсїда в Голївїцї“.

П'ятїниця, 12. чєрвня, годїна 7.30 вєч.
„Мазєпа“, опєра Чайковського.

Театр Рїжнєродностєй (в Нар. Домї):
Чєтвєр, 11. чєрвня, годїна 7.30 вєч.

„Що хочєтє?“ комєдїя Шєкспїра“.

П'ятїниця, 12. чєрвня, годїна 7.30 вєч.
„Що хочєтє?“ комєдїя Шєкспїра“.

Малїй Мїський Театр:
Нєчїлїй.

Кїна.

ЯПОЛЬО: Звукова фїльма „Вїн і його сєстрє“ (Вєлєстє Бурїєв, Анїї Ондра).

КАСІНО: Звукова фїльма „Тєснїй Дєкєтєс“.

КОЛЬОСЄИ: Нєчїлїє.

ЛЄВ: Звукова фїльма „Гєть із пан-чїтєкє“.

МЯРУСЄНЬКА: Звуковї фїльми „Гал-дєлї тут гєворїть Яршї“ і „Гал-Гал“.

ОЯЗЯ: Звукова фїльма „Дївчє з Монт-парїєс“.

ПІЛЯС: Звукова фїльма „Чоловїк, що шукає вїснїкє“.

ПАН: Звукова фїльма „За океаном“ (Морїс Шєвалїє“).

ПАСАЖ: „Бїч прєва“ (Собєка Кьєнд-дїк) і додєткї.

ПРОМІНЬ: „Зєдїзна маскє“ (Фєрбєнкє).

ФАТЯМОРГАНЯ: „Жар кохєннє“ (Грєтє Гєрбє).

ХІМЄРЯ: „Бїлє пєклє“, 3 тїорїї на прєстїї“.

СТИЛЄВЄ: „Ідієт“ (Л. Чєнєй) і Бєстєр Кїтєн.

УТІХА: „Опїрї стєпу“ (Кєн Мєйшєрдє).

„Пєпєровий котєлєк“.

Програма радіо.

Чєтвєр 11. чєрвня 1931.

Вєршєвє (1411,8) 16.00 Грамєфонєвї плєтї Вїльєно (368,1) 12.35 Шкїльнїй порєнок. Льондон (356,3) 14.00 Радїо-орхєстра Бєрлїн (419) 16.30 Солїстї: Марїє Пєабїт, Фрєй і Кєлїт. Рїм (441,2) 17.00 Солїстї. Прага (486,2) 21.30 Пра-ський квєртєт. Вїдєнь (516,4) 12.00 Концєрт. Будапєшт (550,5) 17.35 Гїтарї. Харїїв (937,5) 20.30 Концєрт. Лєнїн-град (1000) 16.30 Концєрт.

П'ятїниця 12. чєрвня. 1931.

Вєршєвє (1411,8) 18.00 Концєрт. Льондон (356,3) 14.15 Концєрт. Бєрлїн (419) 16.30 Концєрт. Рїм (441,2) 12.45 Лєгка музїка. Прага (486,2) 13.30 Радїо-орхєстра. Вїдєнь (516,4) 15.20 Кєпєлє Гєвїтє Будапєшт (550,5) 17.30 Концєрт солїстї. Харїїв (937,5) 15.00 Концєрт. Лєнїнград (1000) 15.00 Концєрт.

Суботє 13. чєрвня 1931.

Вєршєвє (1411,8) 16.00 Програма для дїтєй. Льондон (356,3) 20.00 Камєральнє чуїнка. Бєрлїн (419) 18.55 Шкєльнїї плєтї. Рїм (441,2) 17.00 Концєрт. Прага (486,2) 18.25 Нїмєцкє лєдїцї. Вїдєнь (516,4) 12.00 Концєрт. Будапєшт (550,5) Орхєстра. Харїїв (937,5) 15.00 Кон-цєрт. Лєнїнград (1000) 14.00 Концєрт. Парїж (1724,1) 16.30 Музїка.

Львївськє Радїо.

Чєтвєр 11. чєрвня 1931.

11.58 Сїнєлєз часу. 12.10, 20.10 Мє-тєор. комунїкат. 12.15, 15.10, 15.45, 16.40, 17.10, 17.30 Грамєфон. 14.50 Господ. ко-мунїкат. 15.25, 16.50 Вїдчїт. 17.15 „Знє-чїннє систематїчної образуючої прєпїє в життї шк. молодї“. 17.35 Трансмїсїє з Катєвїчє, 18.00 Пїснї романтикї, 19.00 Вєсчїна, 19.40 „Чємїстє“ (балєчка), 20.00, 22.15 Прєс. рад. лєнїнїк, 20.15, 22.20 Концєрт, 21.30 Аудїєнцїя, 22.00 Дїмєлєг, 23.00 Концєрт мєлєодїєстїєв.

П'ятїниця 12. чєрвня.

12.10, 15.45, 17.10, 17.30, 19.20 Грамєфон. 13.10, 19.55 Мєтєорєлєг. комунїкат. 14.50 Господєр комунїкат. 15.25, 17.35 Вїдчїт. 16.10 Ауд. для хорїк. 17.15 „Прє аудїєнцїє лїтєратурїє сєрєдїї шкїл“ (мїдч). 18.00, 20.15 Концєрт, 19.00 Вєсчїна, 19.30 Лїтєра-турнє балєчка, 20.00, 22.15 Прєс. рад. лєнїнїк, 22.00 Фєйлєтєн, 22.20 Прєдєв-чєннє концєрту, 22.50 Почт. скрїнькє, 23.00 „Лємє на нєкїцї“ (кабєрєт).

ОПОВІСТКИ

За оголошєннє рєдакцїї нє вїдповїдає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобїлє-вичє в Стєнїславовї.

Бєлєхїї:

11. VI „Життя Парїжє“.

12. VI „Мїна Мєлєлєо“.

13. VI „Чєсна Сузаннє“.

14. VI „Хмєра“.

1873

Ігуменєт монастїрєя св. Мєкрїнїї у Львовї, при вул. Пєтєцькєго ч. 95, подєє отсїм до вїдомє, що цїєгорїчнї 3-лєннї рєкодєкцїї для Вїп. Пєлє-жїнок свєщєнїцїх і учїтєлєк лєчїтєсь для 3. лїпнє вєчєром. Оплатє за харчї і мє-шкєннє дєннє 4 зєл. — Зголєшувєтїсь нєдлєжчє до 28. чєрвня. 2160 3-3

Зїзд абїтурїєнтїє українськєї гїмна-зїї в Коломїї з 1911 року. Прєшу по-дєтї зарєз свєї адрєсї та вїдомї адрєсї товєрїшїєв. Зїзд прєкєтєтьсє на дєнь 2. лїпнє 1931 р. — За комїтєт: Марїїєв Нєдїлєський — Коломїя — вул. Мїнїхї-нє 89. 2228

Вєступнї іспїтї в дєржавнїй україн-ськїй гїмназїї в Пєрємїшлї до кл. I. вїдбудєтьсє днє 27. чєрвня, до кл. II—VIII. в днєх 29. і 30. VI. п. р. — Зголєшєннє до днє 24. VI. вїдчїно. 2193 4-4

Рєпархїєлїна Гїмназїя (Малєї Сємї-нарїї) в Рєгатїнї оповїшає, що вєступнї іспїтї до I-їє клєсї вїдбудєтьсє днє 29. чєрвня п. р. а до II—VIII-їє клєсї в днєх 24. до 27. чєрвня п. р. 2203 3-3

Гїмназїя гр.-кат. Малєї Сємїнарїї у Львовї, вул. Слєпєцькє 39 а, оповї-шає, що вєступнї іспїтї до I-їє клєсї вїдбудєтьсє днє 29. чєрвня п. р. а до VI, VII і VIII-їє клєсї в днєх 24. до 27. чєрвня п. р. 2203 3-3

У гїмназїї СС. Васїлїєнок у Львовї (вул. Длєтєшє ч. 17) вєступнї іспїтї вїд-будєтьсє: до вїшнїх клєс (II—VII) в днєх 15—20 чєрвня; до I-їє клєсї — 26—27 чєрвня. Почєток лєкцїєв в годїнї 9-їє ранє — Зголєшувєтїсь до іспїту нї-сьмєннє чїє устїно, трєбє прєдлєжити мєтрїку урєджєннє, останнє шкїльнє свїдоцтво і посвїдєку шкїлєннє мїсцї. Для учєнїєв гїмназїї є прїї нїї ін-тєрнєт. 2212 3-3

З Дирєкцїї Ш. Дєрж. Учїт. Сємїна-рїї. Вєступнї іспїтї на I. курс вїдбудє-тьсє в днєх 23., 24., 25. і 26. чєрвня п. р. Зголєшєннє прїїмєтьсє до 15. чєрвня. До подєвї задуєчєтьсє: мєтрїку, опис життя, свїд. шкїлєннє вїснї, свї-доцтво з 7 кл. народнїєї шкїлї (нарєзї з 1 пїє року), свїд. морєлїностї (тї, що нє ходїлї до шкєлї). До іспїту трєбє прїїнєстї українськє і полєськє читєн-ку з 7 кл. змїстєк і оцїнєнь або рєчєкї і пєрє. — Вїпнї до I. кл. шкєлї вїрєв вїдбудєтьсє шоднє прєдчєлєднєм у шкїльнїх змєкєлї (вул. Стєпєлє ч. 3, нє-длєжчє трєвнє прєстєвєнку на вул. Пє-тєцькєго). 2227 1-2

Подєкє. Загєдом културнє-освїтнїх товєрїєв вїдбудєтєся в Ярєславї днє 26. квітнє свєтє Шєвчєнкє. Грємєднїє старїннєго гєрєдє кїє Острєжськїх нєд Сєном прєрєдєлєють на нєшї рєчї прїї-лєднє подєкє всїм учєснїкєм, а сємє ВП. гєд. пос. М. Гєлєушїєвськєму за йогє прєгарнє прємову, вїснєвєнє прїї за-гєлєннєм заходєннє, ВП. Пєнєм Бєжєйкє, Цїнєновськїй і Ярєковї, що прєлємї му-зїкї і сїєву прїїрєсєлїє свєтє та Вп. Кєшубїєвськєму за дєжє дєбєлїєнє вї-шкєлєннє хорїє. Слєва глєбєкєго прїї-знєвєннє нєдєжчєтьсє пєтрїєтїчнїї ініцї-тївї та нєвєтємнїй грємєднїєсїєї дїєлє-ностї ВП. д-рє Вєлєдїмїрє Гїлєїєвськє-го, якїй порєч свєїє обєв'язкї та прєпїє змєнєннєго прєвїснє, нєходїть усє час, щєбї дєтї почїнї, прєвїдї і буть дєшєю українськєю Ярєславє.

Вїховнє заведєннє для бєздємнїх хлєдцїєв Брєтїєв Алєбєртїнїї при вул. Кєлєпарїєвськїй ч. 15 прїїмєє всєкїє нє-прєвї та вїдновлєжєннє мєбєлїє, як по-дїєрєвєннє, вїпїлатїєннє та дєрєбєжєннє нєдєстєвєчїє частїє. У заведєннє нєпрє-вєжчєть: змєчївнїї гнутї крїєслє, табурєтї, гєтїєчкї і фортєлїєннїє крїєслє, фєтєлїє, бїрєкє, шєфї, шєфїєнїє на актїє, стєлїє, стєдїєкї і т. п. Вїдбїр і дєстєвє мєбєлїє бєзпєлатнє. Тєлєфон ч. 19—27. 1-2

Свєтє Найсв. Евхарїстїї. В нєй-бєлїжчє нєдїлєю т. є. 14. п. н., в дєнь Прєвїснїє Найсв. Евхарїстїї вїдпрєвїтє-сь в храмї Прєобрєжєннєя св. Спєсє Архїєрєйськє Службє Божє в 1/2 9. год. рєнє. Пїєлє Богєслужєннєя, околє 10. год. вїдбудєтьсє торжєствєннїй похїд до чє-тїрєх прєстєлїє у Рїнкє. — На нє цєркєвнє-народнє свєтєкуєннє прєсїтє-сь отсїм уклїєно всїє нєшї П. Т. Інстї-тутїї і Товєрїєствє прїбуть корпєратї-внє, як і всїє вїрїєх мїєстє Львовє і дє-окєдїчнїх мїєстєвєстєй і явїтєсь як на Архїєрєйськїм Богєслужєннїє тєкїє і по-хїдї. — Вїд Упрєвї Храму св. Спєсє у Львовї.

Товєрїшїє, якї 1901 року здєвєлї мєтурє в акадємїчнїй гїмназїї у Львовї, прєсїєно подєтї свєї адрєсї. Товєрїєськїй лїд вїдбудєтьсє днє 29. чєрвня 1931 р. у Львовї. — Зголєшєннє адрєсуєтї: Стєнїславїєв, скрїткє 103. о. Мїхєйлє Гєнєшєвськїй, проф. Вєлєдїмїр Сї-лєцькїй. 2197 4-4

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошєннє рєдакцїї нє вїдповїдає

ГОДІННИК ВАПІ будєє нєдлєжчє нє-прєвїєннїй у нєйбєлїжшїй годїннїєкар-ськїй рєбїтїї Івєнє Зєлєтєнрєй хє Львїв, пл. Марїїєвськє ч. 5. — З прєвї-снїє прєсїєно рєпарєтїї прїєслєтїє поч-тєю. — Старєводнїє жїєнєчїє годїннїєкї прєрєрєблємє на рєчнїє. 1538

ЯРЄМЧЄ ПАНСІОН „РАМ“ (у влєснїй упрєвї) гарнє полєжєннїй, порєчєє комфєртєвїє поклїє (водєпрєводнїє, постїєнє гарчє та змїєнє водє, англїєськїє кьє-лєтїє, лєзїєчкїє лїєшє для гєстєй). Дє-бїрнє кухїє, нє бєжєннє дїєтєчїєнє, пїд фєхєвнїм прєводєм п. Обжєтєвїє. Пєжїр-ковєнїє цїєнїє. 1990 3-6

АЛБЄМ стрїлєцькїх пїсєнь Ярєслє-вєнє на фортєпїєнїє зїє слєвєм, ко-штєє 10 зєлєтїєх. 2012 9-10

МІШКИ на постїлє, пудлє на кєпєлє-жїє, подєрєжнїє рємїєннїє порєчєє, лїрєбєжє нєйдєшєвєшє рєбїтїє Бєрєрє, Пєсєж Гєвєснєнє. 2028 2-2

БЄРЄЗІВ НІЖНІЙ, КОЛО КОЛО-МІЙ. Гарнє гїрськє околїєчє, з хєгїдїєм пїдєсоннїєм, шпїлькєвїє лїєсїє, купєлїє, водєпад, дєшєвїє мєшкєннє і харчїє. Інформєцїї дєє коопєратїєнє „Мє я“ в мїєстїє. 2187 2-2

АБСОЛВЄНТКє українськєго сємї-нарєа пошукєє нє час фєрїє занєтїє. Зголєшєннє врєз з подєннєм умєв слєтїє на адрєсу: Урєд парохїєлїєннїй в Чєрнї-лїєвї, п. Яворїєв. 2217 2-3

БІДНА дїєчїєнє лїт 18 українкє з укї-чєнєю 7 кл. вїдлєвовєю, умїє плїтї і вїшїєвєтїє, шукає мїєсцє похєвнїє або до дїтєй прїї інтєлїгєнтнїй рєдїєнїє — Зголє-шєннє до Адмїєстрєцїї „Дїлє“ пїд „Бїднє“. 2-3

МІСЬКІЙ УРЄД у РАДЄХОВІ прїї-мє рєхїєвнїєчєго до сємєстїєннєго вєдєннє мїєськєго кнїгєводєствє на оснєвїє вїдєлїєх спєцїєлїєннїх інстїруцїїє і рєгу-лємїєннїє. Кєндїдєтїє прєдлєжєть: свїдоц-тєвє урєджєннє, полєськєго гєрємєнєствє, загєлєно фєхєвнїє оснїтїє, спєцїєлїєно з іспїту склєдєнєго в Тїмчасєвнїм Сємє-врїєднїм Вїдїлїє у Львовї, дєтєпєрїєшнїєї прєпїє, вїєськєвїєї службїє, порєчєннє, змїєжїє, вїєслєєннє рєдїєннїєго стєнєу, сїтїєсїєлїєтє vїtєє, вїєжєгїє шодє вїєнєгє-рєдїє Рєчїєнїєчє вїєшєннє прєдєвїє до днє 25. чєрвня п. р. 2224

ПАННА з сєрєднїєю та фєхєвєю освїтєю пошукєє занєтїє. Дєжє рєдєо на вїєдє — Зголєшєннє до Адмї-єстрєцїї „Дїлє“ пїд „І. С.“. 2226 1-2

ВІДПОЧІНОК на сєлїє (рїєкє, лїє, дє-бїрнїй харч) за 4—5 зєл. дєннє. — Зголєшєннє: „Шкєлє“ до Адмїєстрєцїї „Дїлє“. 2223

2 ПОКОЇ, кухїє, нєвєчєснїй комфєрт, зарєз до вїєннїєм. — Кєлєшїєськє 12 Влєснїєкє домє вїд 4—7 поплє. 2220

В ДОРІ мєшкєннє з кухїєю або бєз дє вїєннїєм. — Умєвнїє прєдєстє: Кє-коруптїєнє в Дорї, влєснє вїєдє. 2221

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошєннє рєдакцїї нє вїдповїдає

Оператор Д-р Б. ЗОННЕНШАЙН

орд. у нєдугєх вухє, носє і гортєннє вїд 11—6. Львїв, вул. Акадємїчнє 14. Інгєлєтєрїє. Рєнтгєн. 2112 5-4

Спєцїєлїєт нєдуг лєгєнїє, сєрєя і нєлєзїє

д-р Фелікс Ган

Львїв, Лїєстєпадє 30.

1206 Пєрєсвїтлєннє Рєнтгєном.

ОПЕРАТОР

Д-р Д. САССОВЕР

ордїнує в нєдугєх хїрургїєчнїх. Лїкує вєннє жїлєчїє

Львїв, КОЛЛОНТАЯ 7. Тєл. 38—31. 1953 16-30

Присилайте передплату!

ТАБЕЛКА НА ПЕРШІЙ СТОРОДІ

АДВОКАТ

Д-р Антїн Пєрєгїєнєць

вїдкрїє і вєдє канцєлєрїєю

в СТєНІСЛАВОВІ

покищє прїї вул. Гєлєхєвськєго ч. 22 (дєвїєшє канц. бл. п. Д-рє Львє Бєлє-2207 ськєго). 3-3

АДВОКАТ

Д-р Теодор Бєлєй

з днєм 9. чєрвня 1931. вїдчїєннє адрєкатськєю канцєлєрїєю в Тїє-мєнїєцїє і вєдє Пїє в дємї цєркєв-2206 нєго Брєцтєє (в рїнкє). 3-3

ВІСНИК

Подяка.

Вєїм Вїсокопєжєжєннїм Прїєтєлєм і Зє-лємнїє, що будїє лєсєкє вїєтїє учєстїє у похєрєннєм обрїдї нєшїєї Мєтєрїє бл. п. Лїєдмїлє Грєшкєвїчєвєї, склє-дємо отсїм нєшє н